

Шановні колеги!

Прийміть найщиріші вітання з Новим роком і Різдвом Христовим!

Бібліотечна справа – важлива складова галузі культури Вінниччини, а бібліотечні працівники – інтелектуальна еліта краю, яка своєю творчою працею сприяє не лише поінформованості населення, особливо молоді, але й підвищенню освіченості та культури, вихованню патріотизму.

Прийдешній рік уособлює в собі такі характерні особливості, як завзятість, дружесьобність, енергійність, життєрадісність.

Тож від усього серця бажаю, аби всі ці риси супроводжували Вас цілий рік. А ще зичу вирішення найважливіших професійних і особистих справ, багато позитивних емоцій, доброго здоров'я на довгі роки, радості, творчої наснаги, злагоди і добробуту. Нехай тепло Ваших сердець знаходить відгук у серцях колег, рідних і друзів!

Нехай у нашій країні наступить довготривалий, стійкий мир!

*Станіслав Городинський,
Начальник управління культури і мистецтв
Вінницької облдержадміністрації,
заслужений артист України*

Щиро вітаємо Вас

з Новим роком та Різдвом Христовим!

Нехай з останніми хвилинами старого року Вас покинуть турботи та негаразди, а Новий – 2016 рік буде щедрим на цікаві плани, нові досягнення та професійні перемоги. Нехай прийдешній рік стане для нас роком **єдності, розвитку і успіху.**

Від усієї душі **бажаємо Вам** міцного козацького здоров'я, удачі у всіх ваших добрих справах і починаннях, справжньої любові та взаємоповаги, простого людського щастя.

Миру нам усім!

З повагою
Президент ГО «АБВ»,
заслужений працівник культури України
Н. І. Морозова

Дорога наша бібліотечна спільнота!

Вітаємо з Новим 2016 роком та світлим святом Різдва Христового!

Бажаємо, щоб 2016 рік був не просто новим, але й мирним і щасливим, сповненим чарівністю і милосердям, добробутом і затишком у родинях, спокоєм у серці і гарним настроєм. Наснаги Вам, невичерпного натхнення і оптимізму! Нехай улюблена робота приносить задоволення, нові знання і звершення!

**Щирого, доброго, успішного Нового Року!
Радісних Різдвяних Свят!
Хай Нам щастить!**

*Директори ЦБС,
ЦРБ Вінниччини*

У цьому випуску

<i>EVENT – заходи 2015 року</i>	2-5
<i>Історії успіху</i>	5-9
<i>З досвіду роботи</i>	10-13
<i>Сторінка методиста</i>	14-15
<i>Назустріч святу</i>	16

III Обласний бібліотечний форум «Бібліотека традиційна, бібліотека інноваційна: місце і роль у розвитку Вінниччини»

29 вересня 2015 року на базі Вінницької ОУНБ ім. К.А. Тімірязєва відбувся III Обласний бібліотечний форум «Бібліотека традиційна, бібліотека інноваційна: місце і роль у розвитку Вінниччини». Форум проходив у рамках Місячника з відзначення Всеукраїнського дня бібліотек «Бібліотека – завжди надійно, вірно і з любов'ю».

Відкрив Форум Городинський С.С., начальник управління культури і мистецтв Вінницької облдержадміністрації, заслужений артист України, та вручив Почесні грамоти Вінницької облдержадміністрації та обласної Ради й управління культури і мистецтв представникам бібліотечної спільноти Вінниччини. Морозова Н.І., директор Вінницької ОУНБ ім. К.А. Тімірязєва, президент ГО «Асоціація бібліотек Вінниччини», заслужений працівник культури України, нагородила Почесними грамотами Асоціації бібліотек Вінниччини активних членів організації.

Вітання бібліотекарі отримали й від Каменюка М.Ф., поета, голови Вінницької обласної організації НСПУ, заслуженого працівника культури України, Степуріна І.М., заступника директора ТОВ «Видавничо-книготорговельна компанія «САММІТ-КНИГА», та Кузьміна А.В., керівника відділу збуту видавництва «Теза».

На пленарному засіданні, яке модерували Морозова Н.І. та Івасюк І.О., директор Вінницької міської ЦБС, розглядалися такі питання: «Розвиток публічних бібліотек Вінниччини в умовах децентралізації влади та об'єднання громад» (Морозова Н.І.); «Бібліотека – платформа соціального партнерства для розвитку територіальної громади» (Кирилюк Л.О., директор КЗ «Барська районна бібліотека», заслужений працівник культури України), «Новітні інформаційні технології у сільській бібліотеці»

(Чубатюк В.В., бібліотекар Яришівської сільської бібліотеки Томашпільського району); «Методична діяльність бібліотек ВНЗ м. Вінниця в контексті традиційних та сучасних тенденцій» (Кравчук Н.М., директор наукової бібліотеки ВНМУ ім. М.І. Пирогова).

Під час Форуму працювали такі секції:

- «Стратегія діяльності на збереження і розвиток бібліотек в умовах реформування»;
- «Роль бібліотек у формуванні інформаційного простору»;
- «Традиційні та інноваційні форми обслуговування користувачів»;
- «Соціальні мережі та реклама книг» та виїзна секція на базі Вінницької ОНМБ «Парадокси розвитку бібліотечно-інформаційного обслуговування».

На Форумі було підбито підсумки обласного конкурсу творчих заходів, програм і проєктів колективів та працівників бібліотек Вінницької області «Світло провінції». Працювали виставки, зокрема привертала увагу виставка-продаж нових книг видавництва міста «Автор – Бібліотека – Видавець». До уваги учасників були представлені книги, зібрані бібліотеками області в рамках другого етапу Всеукраїнської акції «Бібліотека українського воїна». Цікавими були матеріали учасників конкурсу «Світло провінції» та виставки «Бібліотечний «Handmade». Також була можливість переглянути буктрейлери та спільно створити арт-об'єкт «Бібліотек@ – це ми!».

Крім того, було організовано автограф-сесію відомих вінницьких письменників, участь у якій взяли Михайло Каменюк, Наталка Доляк, Сергій Татчин, Валентина Гальянова, Вікторія Гранецька, Зоряна Подолянка (Т. Пірус), Іван Волошенюк, Наталія Морозова та Ольга Цвігун, та збір книг в рамках Всеукраїнської акції «Бібліотека українського воїна».

На завершення Форуму учасники прийняли підсумковий документ – Резолюцію.

Галина Слотюк,
заст. директора ВОУНБ ім. К.А. Тімірязєва
з наукової роботи та інформатизації

РЕЗОЛЮЦІЯ

III Обласного бібліотечного форуму

«Бібліотека традиційна, бібліотека інноваційна: місце і роль у розвитку Вінниччини»

29 вересня 2015 р.

м. Вінниця

Організаторами III Обласного бібліотечного форуму «Бібліотека традиційна, бібліотека інноваційна: місце і роль у розвитку Вінниччини» виступили управління культури і мистецтв Вінницької облдержадміністрації, Вінницька ОУНБ ім. К.А. Тімірязєва, громадська організація «Асоціація бібліотек Вінниччини».

Учасники Форуму відмічають, що протягом 2014-2015 рр. мережа бібліотечних закладів області суттєво не змінилася. Книгозбірні брали участь в інвестиційних проєктах, зокрема конкурсі Української бібліотечної асоціації «Бібліотека – громада: відкритий простір» (за фінансової підтримки фонду «Монсанто»), бібліотеки-переможниці конкурсів програми «Бібліоміст» продовжували працювати з цільовими групами. Результативним став проєкт «Бібліотеки як центри підтримки громад в умовах воєнної загрози: особливості та потреби надання послуг внутрішньо переміщеним особам (ВПО)». Активніше використовувалися в діяльності бібліотек соціальні мережі, скайп-зв'язок; відбувся конкурс буктрейлерів «Видимі історії про книги». Більшої значущості набула соціокультурна діяльність, різноманітною палітрою наукових заходів і творчих акцій відзначено 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка, 1000-ліття з дня упокоєння князя Володимира Великого тощо. Провідним напрямком краєзнавчої діяльності були усноісторичні дослідження; вагомою подією у цьому контексті стала IV Міжнародна науково-практична конференція «Усна історія як важлива складова краєзнавчої діяльності», в якій активну участь взяли публічні, шкільні і провідні наукові бібліотеки ВНЗ м. Вінниця та інших регіонів України. Книгозбірні області розширюють спектр своїх послуг для забезпечення безперервної самоосвіти мешканців територіальних громад, вільного доступу до власних та світових інформаційних ресурсів; організації дозвілля; розвитку творчих здібностей особистості шляхом створення любительських об'єднань і клубів за інтересами, проведення інноваційних форм роботи.

Зміцнилася співпраця бібліотек різних систем і відомств Вінниччини в рамках діяльності ГО «Асоціація бібліотек Вінниччини». Відбулася звітно-виборна конференція цієї організації, де було підбито підсумки її діяльності за п'ять років, намічено подальші кроки функціонування. Популярним дискусійним та інформаційним майданчиком для обміну досвідом залишався бюлетень асоціації «Наші новини».

Однак не в повному обсязі виконуються позиції «Єдиної комплексної програми розвитку галузі культури та духовного відродження у Вінницькій області на 2013-2017 рр.» щодо придбання програмного забезпечення «ІРБІС» для бібліотек області та поповнення бібліотечних фондів книжковою продукцією. Через обмеження фінансування скорочується репертуар періодичних видань. Лише в одному районі відновлено функціонування публічних бібліотек у форматі централізованої бібліотечної системи. Повільними темпами відбувається модернізація матеріально-технічної бази бібліотек.

Учасники Форуму постановили:**Рекомендувати бібліотекам:**

- Взяти за основу своєї діяльності програму дій, викладену в Маніфесті Української бібліотечної асоціації «Бібліотеки в умовах кризи», в якому представлено бачення місії та ролі бібліотек, їхньої цінності для українського суспільства, яке наразі долає кризові явища та впроваджує реформи.

- Здійснювати трансформацію розвитку публічних бібліотек Вінниччини в умовах децентралізації влади та об'єднання громад. Запроваджувати стратегію діяльності бібліотек, спрямовану на збереження і розвиток базової мережі в умовах реформування.

- Створювати в бібліотеках максимально комфортний, дружній та відкритий простір для залучення до бібліотечно-інформаційного обслуговування всіх верств мешканців територіальних громад, зокрема людей з особливими потребами, внутрішньо переміщених осіб, учасників антитерористичної операції та їх сімей, волонтерів і благодійників.

- З метою використання усіх можливостей для якісних змін, інновацій та подальшого сталого розвитку розвивати адвокаційну діяльність та соціальне партнерство з владою, громадянським суспільством і бізнесом. Домогтися, аби бібліотеки стали майданчиками для комунікації та соціального діалогу влади і громади за принципом «Бібліотека – Влада – Громада».

- Організувати інформаційне забезпечення органів влади усіх рівнів для проведення реформ.

- Поширювати інформацію про сутність і значення європейських цінностей та євроінтеграції України.

- Продовжувати проєктну діяльність, впроваджувати новітні інформаційні технології, забезпечувати вільний безкоштовний доступ користувачів до інформаційних ресурсів, у тому числі Інтернет, ширше використовувати соціальні мережі для популяризації бібліотек, їх інформаційних ресурсів та послуг. Сприяти формуванню медійної культури населення.

- Удосконалювати форми доступу громадян до офіційної інформації та адміністративних послуг, сприяти розвитку е-урядування та е-демократії, поширювати правові знання і допомагати населенню долати правову незахищеність.

- Забезпечувати збереження культурно-історичної спадщини, виховувати у користувачів повагу до рідної мови та мов національних меншин.

- Урізноманітнювати форми екологічного просвітництва населення.

- Здійснювати усноісторичні дослідження в рамках реалізації «Програми збору, збереження і популяризації свідчень усної історії на 2015-2017 роки» та взяти активну участь у V Міжнародній науково-практичній конференції.

- Удосконалювати традиційні та інноваційні форми обслуговування користувачів. Привертати увагу потенційних інвесторів до бібліотечних проблем.

- Забезпечувати умови для самоосвіти та саморозвитку бібліотечних працівників і мешканців територіальних громад.

- Сприяти залученню до бібліотечної професії активної, творчої, ініціативної молоді.

Звернутися до Вінницької обласної Ради та Вінницької обласної державної адміністрації з проханням:

- В умовах децентралізації влади та об'єднання громад підтримати максимальне збереження базової мережі бібліотечних закладів області.

• Забезпечувати гарантоване бюджетне фінансування основних бібліотечних послуг, оновлення бібліотечного фонду та реалізацію у повному обсязі «Єдиної комплексної програми розвитку культури та духовного відродження на 2015-2017 рр.».

Рекомендувати органам місцевого самоврядування у районах області:

• Здійснити заходи щодо відновлення централізованих бібліотечних систем як найбільш життєздатної моделі для забезпечення взаємодії органів влади і громадян при впровадженні соціальних інновацій та збереження мережі бібліотечних закладів.

• Забезпечувати співфінансування проектної діяльності бібліотек, що сприятиме їх розвитку як інформаційних та соціокультурних центрів.

Громадській організації «Асоціація бібліотек Вінниччини»:

• Продовжувати адвокаційну діяльність, як систему соціального захисту інтересів бібліотек, бібліотечних фахівців та користувачів.

• Сприяти міжнародному співробітництву бібліотек усіх систем і відомств області.

• Забезпечити успішну роботу секцій ГО «АБВ» за напрямками діяльності, які б сприяли розвитку бібліотек згідно із сучасними загальносвітовими тенденціями.

Послуги бібліотеки для користувачів з порушеннями зору

Наміри нашої держави збудувати справжнє демократичне суспільство, де на першому місці буде цінність людини, її права і свободи, вимагають запровадження європейського рівня стандартів, у тому числі гуманного ставлення до людей з особливими потребами. Адже вони – повноцінні члени будь-якого цивілізованого суспільства, які мають рівні з усіма права, зокрема доступ до джерел інформації. Особливо це важливо для незрячих та людей з глибокими ураженнями органів зору. На жаль, в Україні книг, надрукованих спеціальним рельєфно-крапковим шрифтом, майже не видають. Тому бібліотеки збирають колекції аудіокниг, а віднедавна долучаються до створення DAISY-бібліотеки.

5 листопада 2015 року у Вінницькій ОУНБ ім. К.А. Тімірязєва відбувся науково-практичний семінар в рамках проекту зі створення першої української DAISY-бібліотеки для користувачів з глибокими ураженнями органів зору. Організаторами заходу були представники Львівського обласного осередку Всеукраїнської громадської організації «Українська спілка інвалідів – УСІ» у партнерстві з Svefi Academy (Швеція), Міністерством культури України, Міністерством освіти і науки України, парламентським Комітетом з питань науки і освіти та Національним університетом «Львівська політехніка».

Семінар розпочала Оксана Потимко, кандидат історичних наук, виконавчий директор ЛОО ВГО «Українська спілка інвалідів – УСІ», керівник Ресурсного центру освітніх інформаційних технологій для осіб з особливими потребами Національного університету «Львівська політехніка». Вона ознайомила присутніх із метою проведення семінару – залучення бібліотекарів до аудіювання літератури та створення першої DAISY-бібліотеки в Україні. Оксана Потимко зауважила, що в Україні функціонують лише 6 шкіл для незрячих дітей, тож значна їх частина перебуває поза межами спеціалізованих закладів освіти, бо вони не можуть вчитися далеко від дому. Окрім того, існує величезна проблема з підручниками, надрукованими шрифтом Брайля. Тому є велика необхідність забезпечити вчителів і незрячих учнів відповідним технічним обладнанням та підручниками, озвученими за допомогою технології DAISY.

Започаткували формат DAISY у Швеції і сьогодні його використовують у 90 країнах світу. Про це учасникам семінару розповів Олексій Усов, керівник проекту, заступник директора Svefi Academy.

Участь у семінарі взяв також Матті Яткола, викладач Svefi Academy, який продемонстрував роботу DAISY-плеєра і розповів про особливості його формату, зокрема можливість швидко знаходити потрібний розділ, параграф, сторінку, створювати закладки тощо.

З власним досвідом інклюзивного навчання познайомила присутніх вчителька молодших класів Великолюблінської школи Городецького району Львівської області Галина Ліщинська, яка впродовж 4 років вчила у звичайному класі незрячу дівчинку Ангеліну Неволько. Щира розповідь, унікальний досвід та надзвичайна любов до учнів не залишили байдужим нікого.

На завершення семінару Оксана Потимко і Марта Сидоряк, інженер Ресурсного центру освітніх інформаційних технологій для осіб з особливими потребами Національного університету «Львівська політехніка», провели тренінг з розпізнавання картинок на дотик, продемонстрували аудіо-дискрипцію мультфільмів та ілюстрацій до книг.

До ОУНБ ім. К.А. Тімірязєва були передані довідник «Поради для незрячих», інформаційний збірник щодо проекту «Перша українська DAISY-бібліотека», мікрофон, програмне забезпечення та інструкція з начитування книг.

Розуміючи важливість знайомства зі світом маленьких дітей, які є незрячими чи мають ураження органів зору і не можуть отримати інформацію про

навколишнє середовище завдяки своєму зору, бібліотека ініціювала проведення майстер-класу «Світ у долоньках». Його метою стало виготовлення тактильних книг, які читають не очима, а руками (на дотик), адже дотик для дітей – важлива складова зв'язку з навколишнім світом. Тактильна книга – це книга з малюнками, максимально наближеними до оригіналу,

які виконані з різних матеріалів. Для цього при її виготовленні використовуються картон, тканина та різні види рукоділля – вишивка, в'язання гачком і спицями, м'яка іграшка, бісер і т. д. Читаючи тактильну книгу, тобто, обстежуючи об'єми предмети з різних матеріалів пальчиками рук, дитина з порушенням зору асоціативно дізнається про те, чого не опишеш словами (хмара, сніг, дощ) і освоює тривимірність простору і обсяг. Рукотворні книги надають знання про речі та поняття, недоступні для безпосереднього сприйняття, дозволяють особливим дітям розширювати кругозір. За допомогою тактильної книжки дитина з обмеженими можливостями по зору максимально долучається до нормального життя і розвивається, як її здорові однолітки.

Майстер-клас проводила тифлопедагог, голова обласного осередку Асоціації тифлопедагогів України Чопик Леся Іванівна. Виготовляли тактильні книги педагоги, студенти ВДПУ ім. Михайла Коцюбинського, учні 3-Є класу СЗОШ № 25 (класний керівник Л.В. Лунгу), працівники та користувачі бібліотеки. Частина створених книг буде передана до дитячих садочків, де функціонують спеціальні групи для дітей з порушенням зору, а решта – до бібліотечного фонду, щоб ними користувалися їхні батьки.

Тож сучасна бібліотека неодмінно має стати комфортним місцем доступу до джерел інформації та інституцією, за допомогою якої задовольнятимуть соціальні потреби і хоча б частково вирішуватимуть проблеми людей з обмеженими фізичними можливостями. Принаймні ми цього прагнемо.

Галина Слотюк,
заст. директора ВОУНБ ім. К.А. Тімірязєва
з наукової роботи та інформатизації

Історії успіху

Барський район

Участь нашої бібліотеки у проекті УБА «Бібліотека – громада: відкритий простір» за фінансової підтримки фонду «Монсанта» відкрила нові можливості як для користувачів, так і для розвитку громади, у тому числі ведення інвестиційної діяльності задля сталого розвитку села. У рамках проекту в бібліотеці облаштовано зону інтернет-доступу з сучасними комп'ютером, ноутбуком, багатофункціональним пристроєм «принтер-сканер-ксерокс», навушниками та веб-камерою. Після року реалізації проекту ще додатково отримано фотоапарат та проектор. Тепер користувачі мають змогу безкоштовно користуватися інтернетом, розширювати світ свого спілкування у скайпі.

Особлива увага приділяється новій групі користувачів – фермерам. Для них формуємо добірку сайтів певних спрямувань, повідомляємо про новинки, збираємо корисну інформацію. Багато хто вподобав собі користування послугами інтернет-магазинів. Часто буває, що усім бажаним комп'ютерів не вистачає, але це не проблема: поки одні сидять в інтернеті, інші – читають нові книги та переглядають друковану періодику, якими бібліотека поповнила фонди в рамках проекту.

Можна багато розповідати про реалізацію нашого проекту, але сьогодні хочу зупинитись на історії успіху людини, що займається вирощуванням яблук. Недарма ж Барський район називають яблуневою гілкою Поділля.

В Україні сфера вирощування яблук має значний, ще не використаний потенціал для бізнесу. На внутрішньому ринку існує попит як на споживання свіжого яблука, так і на його переробку. Але країна імпортує, і це за тих обставин, коли у більшості українських регіонів екологічні умови оптимальні для вирощування яблук. Здається, що ніде в Європі не можна

досягти такої рентабельності у вирощуванні яблук, як в нашій Україні. Собівартість яблука є найнижчою, а ціна продажу – одна з найвищих у Європі.

«Такий продукт, як яблуко, не повинен завозитися з сусідніх країн. Ми повинні експортувати яблука і завозити в Україну валюту, створювати робочі місця і заповнити ринок екологічно чистим, корисним та смачним продуктом», – відзначає користувач нашої бібліотеки Володимир Степанович Критюк – фермер Войнашівської громади Барського району на Вінниччині, який добре розуміє цей стан речей.

Йому вдалося організувати сімейний бізнес. Батьки, він з дружиною, син з невісткою – усі працюють, як одна команда. Цікаво, що їхній сад посаджений на середньорослій підщепі за інтенсивною технологією. Значну увагу родина приділяє вивченню та опануванню нових, добре вивчених на практиці, технологічних прийомів.

Саджанці, система опор для дерев, хімічний захист та позакореневе підживлення – це для фермера складниці, на яких не економлять. За сезон проводять 10–11 оприскувань (не лише пестицидних, а й позакореневого внесення добрив). Раніше Володимир Степанович не користувався інтернетом, тому змушений був купляти те, що привозили у село постачальники. Саме запрошення до відвідання бібліотеки під час реалізації проекту підштовхнуло його до вигідних замовлень всього необхідного через бібліотечний інтернет з Києва, Кіровограда та Кривого Рогу.

Фермер відзначає: «Ми обробляємо дерева, поливаємо їх, доглядаємо, бо стараємося виробити товарний фрукт».

який мав би більшу ціну. Ми бажаємо продавати здорове, товарне яблуко, відповідно до європейських стандартів безпеки продукції». У цілому, якщо виконати всі умови, дати мінеральні й органічні добрива, своєчасно обробляти, зрошувати, то є можливість збирати до 50 тонн яблук з саду. На Днях саду, які проходять у бібліотеці, Володимир Критюк знайшов розширення збуту врожаю яблук, зокрема у м. Славутич. Разом даємо оголошення через інтернет про продаж яблук на сайтах «Агроноватор», «Агротрейк», «Агротендер», «Агроторг» та інших.

У суспільстві поширена така думка, що бути фермером в Україні – справа не зовсім вдячна, законодавча база не в кращому стані. Фермерам, і не лише садівникам, а й усім, хто працює на землі, потрібна більша підтримка від держави. Але радує те, що на сьогодні фермери на селі вже почали отримувати від бібліотеки безкоштовні затребувані сучасні послуги.

Коли стало відомо про виграний від фонду «Монсанто» проект, радість переповнювала всіх членів громади – учнів, студентів, працівників освіти і культури, сільського господарства, медицини, людей старшого віку, а особливо фермерів. Саме у бібліотеці вони отримують публічний безкоштовний доступ до актуальної для них інформації, знаходять однодумців, гуртуються навколо спільних інтересів, вирішують важливі проблеми у житті своєї громади.

Валентина Никитюк,
завідуюча бібліотекою селища Бар

Липовецький район

Уже три роки Сиваковецька сільська бібліотека є центром безкоштовного вільного доступу до світових інформаційних ресурсів завдяки програмі «Бібліоміст». Інтернет-центр обладнаний двома комп'ютерами, принтером, сканером, навушниками та веб-камерами. Маючи таке технічне оснащення, бібліотекар постійно навчає своїх односельців ІТ-технологіям. А нові навички вони використовують як для приватного життя, так і для роботи.

Завідуючий сільським клубом Марценюк Олександр Петрович після проходження навчання у бібліотеці написав проект «Реконструкція клубу з метою створення умов естетичного, духовного розвитку, виховання дітей та молоді» і став переможцем обласного конкурсу «Розвиток територіальних громад». Завдяки цьому проекту отримано кошти у розмірі 22 тисячі гривень. За них було зроблено ремонт фасаду клубного закладу та придбано сучасний плазмовий телевізор, який активно використовується в роботі.

Крижопільський район

Городківська сільська бібліотека № 2 Крижопільської ЦБС, в особі бібліотекаря Алли Сови, успішно реалізовує соціальний проект «Іскра любові». Його метою є створення належних умов для інтелектуального і духовного розвитку дітей територіальної громади, а також підтримка та забезпечення прав дітей, які опинилися у складних життєвих ситуаціях. У результаті співпраці з місцевою римо-католицькою церквою та благодійною організацією «КАРІТАС СПЕС» було організовано акції та благодійні концерти, під час яких зібрано та перераховано кошти на підтримку малозабезпечених сімей.

«Народжене з любов'ю – вічне» – саме під таким девізом бібліотека організовує і проводить заходи проекту. А вони різноманітні, зокрема:

- літературні сніданки для вихованців дитячого садочка «Берізка»;
  - спортивне свято «Здоровим будь» (спільно з дитячим садочком «Буратіно» та учнями 2-го класу ЗСШ № 1);
  - конкурс плакатів «Ми за здоровий, активний і спортивний спосіб життя»;
  - екскурсії до римо-католицького костелу та до музею О.М. Дажичького;
  - відеомандрівка «Як святкують Великдень у світі»;
  - флешмоб «Заграють барвами веселки з дитинства спогади мої».
- Окрім того, започатковано клуб любителів польської мови та культури «Приятель», учасники якого мають змогу безкоштовно вивчати польську мову та культуру.

Тульчинський район

Бібліотека на селі є найбільш доступним культурним закладом для місцевої громади і має чимало місій. Все залежить від особистості бібліотекаря, як інтелектуального резерву, діяльність якого проектується на всіх читаючих жителів села (на всю територіальну громаду), його бажання працювати творчо, змінити роботу бібліотеки на краще, долучити до цього процесу владу, спонсорів, читачів.

Яскравим прикладом такої вдалої адвокаційної діяльності в Тульчинському районі стала робота бібліотекаря І категорії Василювської бібліотеки-філії Ковтонюк Ніни Миколаївни, яка зуміла встановити професійні зв'язки з місцевими органами влади, депутатським корпусом та членами виконавчого комітету. Тож на сьогодні Василювська бібліотека – це сучасний потужний культурний центр, невід'ємна частина інформаційно-дозвілєвої складової села.

З 2010 року бібліотека реалізовувала проєкт «Організація нових бібліотечних послуг з використанням Інтернету», і тепер мешканці села мають можливість користуватися безкоштовним доступом до всесвітньої мережі Інтернет, отримувати необхідну інформацію, спілкуватися в он-лайн-режимі, грати в ігри тощо. І тут не обійшлося без спонсорської допомоги підприємця Макогонюк Валентини, яка щомісяця оплачує послуги Інтернету.

Не можна не згадати про досвідченого депутата Тульчинської районної ради від Аграрної партії Марценюка Василя Григоровича, який вміє працювати для людей і думає про них та про своє село Василівку. Завдяки йому Василівська бібліотека-філія не один рік має гарну передплату періодичних видань, наприклад на 2016 рік він передплатив для бібліотеки 21 видання на 4 тис. грн. Опікуються книгозбірнею і депутати Заозернянської сільської ради, зокрема Юзько Володимир Миколайович.

Є тісна співпраця і з новообраним головою Заозернянської сільської ради Басараб Іриною Олександрівною, яка з листопада 2015 року в приміщенні Василівської бібліотеки щочетверга веде прийом громадян (село Василівка входить до складу Заозернянської сільської ради), де розглядаються питання субсидій, спадкового права, сімейних відносин, проблеми, що стосуються трудового законодавства та інші.

Без перебільшення можна сказати, що Василівська книгозбірня вже сьогодні набула статусу посередника між владою і громадою, а бібліотечна справа тут отримала новий напрямок в обслуговуванні користувачів – соціальний. Із задоволенням йдуть до бібліотеки і дорослі, і діти, бо там їх радо зустрінуть, вислухають, допоможуть, гарну книгу порадять, знайдуть потрібну інформацію в Інтернеті.

Чернівецький район

«Зібрання гарної бібліотеки – найдорожчий скарб» – такий крилатий вираз є девізом Борівської сільської бібліотеки № 2. Користувачам книгозбірні дуже пощастило: завдяки акції «Подаруй бібліотеці книгу» добрі, щирі та розумні люди поповнили фонд бібліотеки цікавими та змістовними книгами. Упродовж багатьох років щира дружба зв'язує читачів сільської бібліотеки з письменником-земляком Вадимом Миколайовичем Вітковським. Усі минулі роки письменник передавав для бібліотеки свої книги, які з великим задоволенням та цікавістю читають дорослі та юні користувачі.

Вадим Вітковський – автор історії села. Книга під назвою «Повій вітре, або Тіні забутих предків», яка вийшла тиражем 500 примірників, є практично у кожній другій оселі села. Творчість земляка цікава борівчанам, і тому кожна книга автора швидко знаходить своїх читачів.

У бібліотеці організована виставка видань автора під назвою «В ім'я добра», присвячена 55-річчю письменника. Її епіграфом є слова: «Ми горді тим, що ти земляк, що в нас одне коріння». І ось на початку осені відомий земляк завітав до сільської книгозбірні з своїми друзями В. Медяним – заступником начальника ДВС Ленінського району м. Вінниця та заслуженим учителем України, скульптором, краєзнавцем, письменником М. Крижанівським. Письменник приїхав не з порожніми руками, а з великою кількістю книг, які подарував бібліотеці.

Хмельницький район

Зустрічаємо Польщу в місті Хмельнику

У Хмельницькій районній бібліотеці для дорослих відбувся захід «Зустрічаємо Польщу у своєму місті» в рамках Міжнародного проєкту «ЗУСТРІНЬ ПОЛЬЩУ У СВОЄМУ МІСТІ!», мета якого – промоція польської мови та знань про сучасну Польщу. Проєкт передбачає виїзні лекції з польської мови та культури, на тему історії Польщі, сучасної музики, а також презентацію можливостей навчання в Польщі.

На зустріч завітали голова Спілки поляків ім. В. Реймонта Міла Носаєва, її замісник Фелікса Швайківська, члени Спілки, президент товариства «Інтеграція Європа – Схід» Кшиштоф Каліта (м. Кельце), координатор проєкту в Україні,

голова ГО «Вінницький регіональний центр інформації «Креатив» Оксана Бондар, волонтери з Польщі та України.

Польську делегацію зустріла переповнена читальна зала книгозбірні, де зібралися учні ЗОШ міста, аграрного центру ПТО, школи науки польської мови, що діє в місті з 1999 року. Під час спілкування та навчально-розважальних занять наша молодь була надзвичайно активна, показала гарні знання з питань історії, культури, географії, літератури Польщі.

Учасники зустрічі та бібліотека отримали від польської делегації промоційні матеріали з вивчення польської мови – підручники, освітні ігри, прапори Польщі, цікаві сувеніри.

Захід був цікавим, пізнавальним і корисним. Після нього залишились гарні враження і надія на подальші зустрічі.

м. Вінниця

Бібліотека ВНМУ ім. М.І. Пирогова – пристань молодих та креативних

На базі наукової бібліотеки ВНМУ імені М.І. Пирогова уже три роки діє інтелектуальний клуб «Що? Де? Коли?», який бере активну участь у різних інтелектуальних змаганнях та займає призові місця. Його учасниками є молоді, талановиті та енергійні студенти університету, які об'єдналися в єдину команду «CSS» задля спільної мети. Щотижневі засідання клубу, які відбуваються в стінах бібліотеки, завжди результативні.

Команди «CSS» та «JESE» з організатором «Баюнале – 2015» Анатолієм Теклюком

1 листопада 2013 року на XX відкритому Кубку міста з інтелектуальних ігор на призи міського голови команда «CSS» зайняла II місце. У 2014 році виборола III місце, а у Всеукраїнському фестивалі інтелектуальних ігор до Дня української писемності та мови – II місце. І знову довгоочікувана перемога! З 26 до 29 жовтня 2015 р. у МПМ «Зоря» проходив XXI відкритий Кубок Вінниці та Вінницької області з інтелектуальних ігор на призи міського голови. Участь у змаганнях взяла 17 студентських команд. Команда ВНМУ імені М.І. Пирогова «CSS» посіла I місце.

Чергову перемогу принесла команді участь у щорічному інтелектуально-ігровому фестивалі «Баюнале – 2015», приуроченому до Дня української писемності та мови,

який відбувся 7–8 листопада у Вінницькому національному технічному університеті. В інтелектуальні ігри грали 35 дорослих і студентських команд із Вінниці, Києва, Рівного, Львова, Чернівців та Тернополя. Якщо минулі роки хоча б один із студентських кубків відправлявся мандрувати Україною, то цього разу всі три «камінці» залишились у Вінниці. Їх володарями стали команди із Вінницького національного технічного університету «ШП.А.Р.ТА» (III ступеня) та «Печеньки» (II ступеня). «Граніт науки» I ступеня «важкості» – стилізований камінь, вагою понад 3 кг, – додали до своєї скарбниці гравці команди «CSS» із Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

За три роки свого існування команда поповнилася новими учасниками. Це стало поштовхом до створення ще однієї команди «JESE». Традиція започаткованих щотижневих засідань продовжується і надалі. Курс обох команд – це нові перемоги.

На обох цьогорічних турнірах команда «JESE» посіла IV місце. Але вони новачки, і у них ще все попереду.

Вітаємо переможців! Подальших успіхів у підкоренні вершин!

Тетяна Кривешко,

бібліотекар II категорії бібліотеки ВНМУ ім. М.І. Пирогова

Про війну на Донбасі з перших вуст

30 листопада 2015 р. у бібліотеці ВДПУ ім. М. Коцюбинського в рамках книжкового клубу «Автограф» відбулася презентація книги «Донбас – arena війни», укладач якої – в. о. завідувача кафедри журналістики Донецького національного університету Олена Тараненко. На заході були присутні студенти Інституту історії, етнології і права, Інституту педагогіки, психології та мистецтв, працівники бібліотеки.

«Донбас – arena війни» – це збірка 50 реальних життєвих історій, аналітичних роздумів, філософських висновків, спровокованих ситуацією на Донбасі в 2014–2015 роках. Авторами цих історій є мешканці Донбасу, які змушені були покинути рідні місця. Переважно усі автори – це викладачі, студенти, випускники Донецького національного університету,

українського вишу, який було переміщено до Вінниці у зв'язку зі збройним захватом його території у вересні 2014 р. бойовиками ДНР. Також у книзі вміщено тексти відомих письменників, поетів, фотохудожників та журналістів.

Укладач видання Олена Тараненко хотіла донести до кожного, хто був присутній на презентації, що на часі важливим є: «Почути – Зрозуміти – Порозумітися». Потрібно усім навчитися чути одне одного. Вона впевнена, що справжній діалог – це важка робота.

А щоб краще зрозуміли присутні усю біль втрати їхньої малої батьківщини, автори зачитали свої історії: О. Тараненко – «Вонзда: геть з Донбасу?», А. Глушко – «И только лошади летают вдохновенно» та ін.

Коли вони читали пережиті історії, присутніх настільки переповнювали емоції, що виступали сльози на очах та затамовувався подих. Розповіді про події на Донбасі були щирі, і тим, хто там не був, давали можливість краще відчувати біль втрати

усього, що залишили автори історій на Донбасі. Душевні рани ще не загоїлися, вони цього й не приховують, розуміючи, що ще не один рік буде щеміти їхня душа, і це не забудеться ніколи.

На обкладинці книжки зображено перевернуте дерево, без коріння, а під ним кружляють птахи, шукаючи притулку.

Переселенці – це птахи, які шукають притулку. Коріння дерева – це те коріння, яке залишилося на Донбасі. Вони досі не знають, чи повернуться на рідну землю, до своїх домівок. Чекають, коли закінчатся обстріли їх домівок. Вони ніколи не забудуть і не простять ворогам смерті невинних людей.

О. Тараненко вважає, що ця книга має подвійну місію: терапевтичну – для переселенців з Донбасу і просвітницьку – подолання стресу і агресивних міфів про «донецьких», прагнення діалогу та порозуміння задля нашого спільного майбутнього.

На завершення зустрічі бібліотекарі педуніверситету подарували ювілейну книгу про ВДПУ ім. Михайла Коцюбинського колегам із Донецького національного університету та побажали, щоб наступна їх книга була написана про квітучу, вільну, незалежну, єдину Україну.

*Олена П'ятак,
завідувач сектору бібліотеки ВДПУ ім. Михайла Коцюбинського*

Яскраві сторінки 2015 року у бібліотеці ВНАУ

І ось знову скоро Новий рік, а це означає що минув ще один рік, 2015-й.

Мабуть, про те, що рік є роком якоїсь тварини за китайським календарем ми згадуємо лише на початку та в кінці року, і саме і кінці року ми маємо можливість оцінити правдивість астрологічних прогнозів на цей рік, а в нашій роботі це час підсумувати досягнення та проаналізувати рівень реалізованості наших планів.

Яким же був 2015-й для України? Це був рік громадянської активності та сплеску патріотичності українського народу, періодом війни та надії на мир, він був роком місцевих виборів, реформ та змін.

Чим же для нашої бібліотеки запам'ятався 2015 рік?

Початок Нового 2015 року в Україні був періодом широкомасштабних бойових дій на Сході країни, а для нашої бібліотеки був періодом «волонтерського руху». Ми в'язали шкарпетки та шарфики, вкладали в них солодкі дарунки для бійців у зоні АТО, підтримували університетську акцію по зборі коштів на лікування нашому студенту, військовослужбовцю, що постраждав під час бойових дій у зоні АТО. Також ми оформили патріотичну стінгазету, над створенням якої працював весь бібліотечний колектив і кожен вкладав душу у листівки зі словами підтримки, які згодом передали на передову.

10 березня Вінницький національний аграрний університет проводив урочистості з нагоди 150-річчя з дня першого публічного виконання Національного гімну України. Бібліотека не залишилась осторонь. Разом з колективом усього аграрного вузу ми співали гімн України на університетській площі, організували книжкову виставку «Історія Великого народу», на якій були представлені книги презентовані з колекції президента університету Григорія Миколайовича Калетніка. Метою виставки була популяризація історії рідної землі та формування національної свідомості студентів. Ця, здавалося б, просто книжкова виставка користується величезним успіхом, адже її представили великій кількості студентів, шляхом проведення бібліотекою кураторських годин на задану тему. Короткий екскурс в історію України та коментований огляд книжкової виставки проводив доцент, кандидат історичних наук Ігор Васильович Мазило, і саме його особистість, професійність і багаторічний педагогічний досвід стали запорукою успіху цих заходів.

2015-й був також роком професійного спілкування, який запам'ятається нам різноманітністю форм і методів. Це звичайно ж семінари, конференції і круглі столи, які проводяться в рамках методичного об'єднання бібліотек ВНЗ м. Вінниця та «Асоціації Бібліотек Вінниччини», адже це свідчить про єдність бібліотечної спільноти м. Вінниця.

Звичайно ж нам запам'ятається 2015-й святкуванням нашого професійного свята, адже нас прийшли привітати керівники вузу та голова профспілкової організації працівників ВНАУ, а також відзначили наш бібліотечний колектив подяками.

Непересічною подією є семінар методичного об'єднання бібліотек аграрного напрямку Вінницької області, який відбувся у бібліотеці ВНАУ 26 листопада «Бібліотеки в сучасному світі науки, освіти та культури». Бібліотекарі методичного об'єднання завжди радо приїждять до головної бібліотеки методичного об'єднання, адже це можливість професійного спілкування, отримання методичної допомоги, обміну досвідом та ін., а ми завжди радо приймаємо їх у стінах нашої бібліотеки.

Звичайно, 2015 рік був важким для всієї України, але хочеться вірити, що він залишиться в пам'яті і яскравими, позитивними спогадами.

*Валентина Коваленко,
методист бібліотеки ВНАУ*

3 досвіду роботи

Бершадський район

«Благодатна, розкішна Бершадська земля впродовж років буйно родила не тільки жито-пшеницю, але й талановитих людей, які плекали цю землю, прикрашали її піснями, жили в гармонії з оточуючим світом. До славної когорти діячів Бершадщини, які працювали на ниві української культури, відноситься і наш земляк, уродженець с. Михайлівка, самобутній композитор, диригент, видатний фольклорист, педагог – Родіон Андрійович Скалецький», – такими словами розпочала літературно-музичний вечір-портрет «Співець Подільського краю» ведуча, бібліограф-краєзнавець Бершадської центральної районної бібліотеки Юлія Маршук.

На заході звучали твори Родіона Скалецького у виконанні викладачів та учнів дитячої музичної школи, ансамблю «Джерело» Михайлівського сільського будинку культури. Авторський вірш, присвячений композитору-земляку, прочитав Рудик Микола Сергійович.

Вечір проходив у стінах Бершадської дитячої музичної школи імені Р. Скалецького, у фойє якої працівники Бершадської центральної районної бібліотеки оформили книжково-ілюстративну виставку «Р. Скалецький – геній української пісні».

Немирівський район

У зв'язку з підвищенням цін на комунальні послуги, питань, пов'язаних з отриманням житлової субсидії, набувають все більшої актуальності. Тому центральна районна бібліотека, яка на сьогоднішній день є, мабуть, єдиним загальнодоступним центром інформації у славному містечку Немирові, вирішила надавати доступ до матеріалів щодо отримання житлових субсидій.

Користувачам пропонується підбірка інструкцій, порад, зразки документів, розрахунки розмірів субсидій. Всі бажаючі отримують індивідуальні консультації від бібліотекаря Інтернет-центру, що і де можна знайти у всевітній мережі з даного питання. А користувачам, які не вміють самостійно здійснювати пошук, бібліотекар допомагає практично.

Усіх бажаючих отримати допомогу раді бачити в Інтернет-центрі Немирівської ЦРБ

Могилів-Подільський

«English club» у Могилів-Подільській районній бібліотеці

У Могилів-Подільській районній бібліотеці продовжено роботу в проекті «English club» за сприяння волонтера Корпусу Миру США в Україні Далайни Вілліамс, а сьогодні – Хейлі Мартин. Завдяки проекту всі бажаючі можуть абсолютно безкоштовно покращити знання з англійської мови. Кожного четверга маленький англійський острівчик об'єднує дорослих і дітей з різним рівнем володіння англійською мовою. Цікавий формат навчання – різноманітні ігри, завдання, вправи допомагають усім одержати не тільки необхідну практику у вивченні англійської мови, але й величезний заряд енергії та позитивних емоцій. Головне – бажання спілкуватися і вдосконалювати мовні навички.

І ще одна перевага проекту: в бібліотеці є багато цікавої англійської літератури, яка була подарована у 2012 році волонтером Корпусу Миру США в Україні Далайною Вілліамс, а саме: «On Board the Titanic», «North American Indians», «Christopher Columbus» та інші. Так, за цією бібліотекою працівники абонементу розробили читацьку програму «Читаємо англійською», презентували її в школах, групах дошкільних закладів та серед батьків. Також у 2016 році заплановано організацію та проведення днів англійської мови у бібліотеці за назвою «Співаємо англійською, розмовляємо англійською, думаємо англійською».

Хмельницький район

«Читацьке коло» – територія творчих людей

Любительське об'єднання «Читацьке коло» створено два роки тому при Хмельницькій районній бібліотеці для дорослих. Організатором та координатором його є завідувачка відділу обслуговування Марія Бабій.

«Читацьке коло» – це територія літератури, місце зустрічі творчих людей, представників різних жанрів мистецтва. Це острівчик любові і розуміння. Тут збираються небагато людей, які прагнуть і стараються передати іншим все, що знають і вміють.

У затишній атмосфері за чашкою чаю можна поспілкуватися, обмінятися враженнями про події літературного та культурного життя, послухати вірші та музику, почитати свої твори.

Засідання об'єднання мають різну тематику: «Торкаюсь серцем свого родоводу», «Усе любов'ю зміряне до дна», «У полоні музики і слова», «Нас єднає мудрість книг», «З Україною в серці в Україні живу» та ін.

Одне з засідань пройшло під назвою «Мандруємо незвіданими місцями рідного краю». Члени об'єднання вирушили у мандрівку в дивовижне і таємниче місце – колишнє поселення, яке носить назву Ховпін, а ще його в давнину називали «Безодня». Про нього розповів настоятель Свято-Покровського храму отець Володимир. За народними переказами, це поселення спалили монголо-татари, а люди, рятуючись від ворогів, заховалися у церкві. Вона провалилася під землю, а на тому місці забило джерело з цілющою водою.

Добрий резонанс викликала зустріч наших краян з Г.В. Секрет, журналісткою Вінницького державного телебачення, яка є авторкою і ведучою програми «Будьмо знайомі».

Приємно проводити своє дозвілля у бібліотеці, спілкуватися та відкривати для себе щоразу нові й нові імена талановитих земляків.

Бібліотека, як заклад культури, є соціально необхідним місцем, де творчі особистості реалізують свої задуми, де люди збагачуються духовно. Також вона є територією соціальної адаптації тих осіб, котрі цього найбільше потребують.

Чернівецький район

Майданчиками для розвитку художніх і творчих здібностей дитини є дитячі бібліотеки. У них створюються комфортні умови для повноцінного інтелектуального спілкування, надається творчий простір для проведення дозвілля. І тому в Чернівецькій районній бібліотеці для дітей пройшов конкурс творчих дитячих робіт «Сузір'я талантів». Його мета – сприяння пошуку, розвитку і підтримці юних талантів.

У конкурсі взяли участь діти чернівецьких шкіл. Представлені творчі вироби містили у собі найрізноманітніші фантастичні уявлення маленьких учасників.

Чечельницький район

Настає Новий рік, який приносить чарівну магію стародавніх обрядів та радість свят. Різдвяні колядки, новорічні щедрівки, Коляда та Маланка чекають на нас у ці зимові дні. У своїй первозданності бібліотеки Чечельницького району зберігають витoki української самобутності вікових традицій, пов'язаних зі святом Маланки. Особливо в селі Червона Гребля, де з покоління в покоління передаються звичаї та обрядові костюми, турботливо збережені сільським бібліотекарем. Завчасно готується театралізоване дійство, яке представляє собою виставу, де закодовані прадавні обереги народу.

Щорічно 14 січня бібліотека спільно з територіальною громадою села Червона Гребля та Національним природним парком «Кармелюкове Поділля» проводять фольклорно-етнографічне свято «Весела Маланка». У програмі свята такі заходи: «А у нас на Поділлі ярмарок гуде...» – книжкова виставка, огляд традиційних персонажів дійства, продаж сувенірів, товарів побутового вжитку, продуктів харчування, конкурси, лотереї, ігри, змагання; «Хороші гості у нас...» – колядки та щедрівки у виконанні жіночої фольклорної групи села Червона Гребля; «Ходить Маланка від хати до хати господарів вітати...» – фольклорно-етнографічне дійство, веселі катання на конях з «Маланкою», змагання «Маланок»; «Грайте музики гучніше, співайте пісні веселіше...» – виступ народного духового оркестру «Подолани» села Червона Гребля та музичні вітання від сусідніх територіальних громад району. На завершення заходу відбувається «Маланкова» дискотека: «Не шкодуйте чобіток та ставайте всі в танок...».

Бібліотека запрошує всіх бажаючих взяти участь у святі та долучитися до витоків української самобутності.

Жмеринський район

«Живу людською радістю, страждаю їх печалю»

Майже три роки користувачів КЗ «Жмеринська центральна районна бібліотека» радує своїми засіданнями літературне об'єднання «Калинове гроно» під керівництвом члена Національної спілки письменників України та Національної спілки журналістів України, відомого поета Володимира Савовича Горлея.

У рамках його роботи проводяться різноманітні заходи, метою яких є популяризація творчості місцевих поетів та прозаїків: зустрічі з відомими письменниками Вінниччини та України, з членами літературних об'єднань інших районів області, презентації творчого доробку членів «Калинового грона», поїздки до музеїв та пам'ятних місць рідного краю.

З досвіду роботи

У жовтні 2015 року відбулася творча зустріч з письменником-земляком Андрієм Гудимою.

Поет, прозаїк і публіцист... вчений і громадський діяч... щирий, привітний, товариський... люблячий чоловік і батько... це – про людину, яку добре знають десятки тисяч читачів зі всієї України та далеко за її межами. Він завітав до Жмеринки, щоб зустрітися з нами, його земляками, і поділитися своїм духовним та творчим скарбом.

А я селом народжений на світ.
З його колиски і з його долоней.
Поволі стежка вийшла до воріт,
І шляхом стала, і простерла гони.

Саме такими словами пише Андрій Гудима про свою маленьку батьківщину – село Слобода-Носковецька Жмеринського району, яке відкрило йому шлях у велику літературу. А починав він цю дорогу з літературного об'єднання «Криниченька» під керівництвом Михайла Солоненка.

Живе і творить письменник у Білій Церкві, що на Київщині. З-під його пера вийшло близько сорока літературно-художніх видань: книги віршів, поем, романів у віршах; прозові романи, повісті, нариси, п'єси. Андрій Дмитрович – лауреат престижних літературних премій імені Миколи Трубляні, Григорія Косинки, Михайла Коцюбинського, Івана Нечуя-Левицького, Олесе Гончара.

Відомого письменника від районної влади привітав начальник відділу культури і туризму Юрій Рубан, від творчої еліти обласної організації Національної спілки письменників України – поет, голова Конгресу української інтелігенції Вінниччини Василь Кобець, а від імені місцевих авторів, які продовжують кращі традиції літературного об'єднання «Криниченька», – керівник міськрайонного літературного об'єднання «Калинове гронно» Володимир Горлей.

Приємним подарунком для земляка стали виступи директора музею с. Носківці Світлани Щуришеної та фольклорного ансамблю «Кралиця» Носківецького будинку культури.

Працівники КЗ «Жмеринська центральна районна бібліотека» зустріли поета з хлібом-сіллю. Учень ЗОШ І-ІІІ ст. № 3 Максим Кашинський заспівав для гостя і всіх присутніх пісню про Україну. Ведучі заходу –

Валентина Підлісна й Лариса Тупчій розповіли про життєвий і творчий шлях автора. Керівник народного аматорського театрального колективу КЗ «Жмеринський РБК» Світлана Волуйко зворушливо прочитала уривки з поетичних творів Андрія Гудими.

Автор представив свою творчість присутнім на заході учням та вчителям місцевих шкіл, бібліотечним та музейним працівникам, поетам Жмеринщини.

Андрій Гудима завжди в пошуку, у праці, у творчості, він завжди і у всьому – Поет, Громадянин, якому до всього є діло, якому болить за сьогоднішнє й майбутнє України, кожного українця.

*Л. Тупчій,
провідний бібліограф-краєзнавець
Жмеринської центральної районної бібліотеки*

м. Вінниця

«Геть паління – ми здорове покоління»

Куріння – одна із найстрашніших шкідливих звичок та залежностей сьогодення. Ця проблема не вирішується за один день. І психологи стверджують, що все це лише у нашій голові! І цю звичку можна замінити на набагато приємнішу, а головне – без шкоди для наших легень – ЦУКЕРКИ!!! **«Love. Викинь цигарку – з їж цукерку!!! Smile».**

28 жовтня бібліотека Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського організувала для користувачів акцію «Віддай цигарку. Візьми цукерку», основна її мета – профілактика боротьби з курінням у молодіжному середовищі.

Акція проходила на території університету, де студентам пропонували обміняти цигарки на цукерки, рекомендували утриматись у цей день від паління, інформували про шкідливий вплив тютюнопаління на організм.

Бібліотекарі оформили книжкову виставку «Геть паління – ми здорове покоління», на якій представлена література про історію вживання тютюну, вплив паління на організм людини, шкідливий вплив тютюнопаління на спосіб життя та здоров'я студентської молоді.

Позбутися шкідливої звички непросто. На щастя, є чимало випробуваних способів кинути палити і почати здоровий спосіб життя. Єдине «але» – немає універсального методу, котрий підійшов би всім і кожному.

Тому потрібно вибрати для себе спосіб чи поєднання способів, які будуть дієвими саме для вас.

Мій край – моя історія жива

Вивчення історії свого народу, його звичаїв, культури, національних та етнічних проблем рідного краю, виховання патріотизму в новій студентській генерації вимагає поглиблення змісту краєзнавчої роботи у бібліотеці вищого навчального закладу. Краєзнавство – важлива складова бібліотечної роботи, що включає формування краєзнавчого фонду, відображення його в довідково-бібліографічному апараті, організацію обслуговування користувачів, інформаційне забезпечення викладачів та студентів, а також науково-дослідну діяльність бібліотеки.

Книгозбірня Вінницького педуніверситету використовує традиційні та активно впроваджує інноваційні форми і методи поширення краєзнавчих знань. Бібліотека бере активну участь у краєзнавчих заходах, які відбуваються в університеті. Для популяризації документів краєзнавчого характеру, виховання в студентів шанобливого патріотичного ставлення до рідного краю проводиться значна культурно-просвітницька діяльність.

Краєзнавчі дослідження спрямовані на виховання почуття патріотизму, глибокої поваги до історії, культури, мови, традицій українців і національних меншин, що проживають на теренах Вінницької області та Поділля.

Минуле і сьогодення краю, досвід попередніх поколінь, їх традиції, побут, звичаї, природна своєрідність місцевості та багато іншого – все це теми численних бібліотечних заходів. Бібліотека започаткувала та впроваджує краєзнавчий проект «Мій край – моя історія жива. На шляху розвитку нових технологій краєзнавчої роботи».

Впровадження новітніх технологій та застосування Інтернет-ресурсів у процесі реалізації проекту впливає на процес залучення користувачів бібліотеки до цінностей вітчизняної та світової культури і сприятиме покращенню іміджу бібліотеки та університету в цілому.

Саме в рамках проекту в пору «бабиного літа», коли наше місто вбирається у золоті шати, відбулася краєзнавча пішохідна екскурсія «Вулицями невідомої Вінниці».

Провів екскурсію для бібліотечних працівників випускник Вінницького педуніверситету, краєзнавець, історик Олександр Федоришин, який досліджує історію рідного краю, є активним діячем ГО «Історія Вінниці», бере участь у перейменуванні вулиць міста Вінниці відповідно до Закону України про декомунізацію.

Своїми знаннями Олександр залюбки поділився з бібліотекарями освітянської книгозбірні. Всі учасники мали можливість дізнатися про історію Вінниці, почути місцеві легенди і познайомитися з містом ближче.

Екскурсія розпочалася на Європейській площі від Вінницької вежі, історичної візитки міста, на якій майорить прапор з його гербом. Цю оригінальну водогінну вежу з годинником і пожежним постом було споруджено наприкінці XIX – поч. XX століть. Екскурсовод розповів, що на гербі зображені якореподібний хрест з двома шаблями, що символізують Вінницю, як форпост Речі Посполитої.

Розповідав історик про місто, як про живу особу, розпочинаючи з паспорта Вінниці, року народження. Заснування міста пов'язане з ім'ям племінника Ольгерда Федора Коріатовича. У 1363 році він заклав дерев'яну фортецю на високій кручі, нижче впадання в Буг лівої його притоки – річки Віннички. Урочище Замкова гора, перетворене років сто тому в каменоломні, у 1890 році зникло зовсім, на його місці з'явилися фундаменти міських будинків і бруківка. У тісному зв'язку з історією зародження стародавньої Вінниці перебуває питання походження назви міста. Тому Олександр детально зупинився на різних версіях цього питання. Назва «Вінниця» зустрічається вже в документі, підписаному 13 червня 1385 року в Кракові королем Владиславом Ягело. З багатьох версій, що пояснюють назву міста, мабуть, найвірогідніші ті, що ґрунтуються на таких словах: винниця – винокурня, яких тут було чимало, віно – посаг, придане, одержане Коріатовичами, і Вінничка – річка, у гирлі якої сформувалось місто.

На Європейській площі міста, де знаходяться меморіал Слави та пам'ятник Героям Небесної Сотні, екскурсанти перейнялися героїчним подвигом та патріотизмом загиблих, що відстоювали свободу та незалежність України.

Прогулюючись відомими і загадковими вуличками міста, О. Федоришин майстерно передавав дух старої Вінниці – старі будови, храм 18 ст., готель «Савой» (1913), Майдан Незалежності. У приміщенні колишнього готелю «Савой», який згодом носив назву «Україна», нині розміщений апеляційний суд. Саме тут у 1919 році тимчасово перебував уряд УНР на чолі з Симоном Петлюрою, доки місто не захопили більшовики під керівництвом Є. Едельштейна. У тому ж році тут містився штаб Першої Української радянської дивізії, якою командував М. Щорс. Багато цікавого бібліотекарі дізналися про готель «Франція», який нещодавно відкрився на вулиці Соборній. А пані з метеликами, образ якої викликає захоплення, бажає побачити кожен вінничанин та гість міста.

Під час оглядової екскурсії містом бібліотекарі познайомилися з біографією «архітектурного батька» Вінниці початку XX століття – Григорія Артинова, який, створюючи вікові шедеври, не мав власного житла.

А на завершення екскурсії ми потрапили у справжній магазин колоніальних товарів початку XX століття «Пань Заваркін та синь», відчували занурення в романтичну добу у «Вітальні щасливого часу» та скуштували «колоніальних» смаколиків.

Вінниця у виконанні Олександра Федоришина – чарівна, чудова та мила, містична та загадкова, старовинна та сучасна, знайома та таємнича. Співробітники університетської книгозбірні ще більше полюбили наше місто, набралися позитивних емоцій, щиро дякували за цікаву екскурсію із сподіваннями на наступні зустрічі. презентації краєзнавчих видань у Вінницькому педагогічному.

*Броніслава Федорук,
провідний бібліотекар ВДПУ ім. Михайла Коцюбинського*

Ведуча рубрики Тетяна Марченко,
зав. науково-методичного відділу
ВОУНБ ім. К. А. Тімірязєва

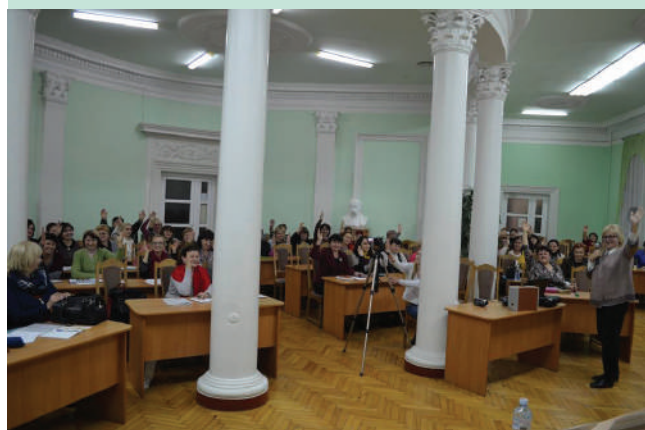
Не дивуйся, що відбувається,
бо ніщо не відбувається випадково,
все йде так, як має йти.

Платон

Якщо тобі дали лимон – зроби з нього лимонад.
Дейл Карнегі

Сьогодні як у суспільстві, так і в професійному середовищі йде безліч дискусій, присвячених руйнації міфів про бібліотеку і бібліотекаря, які базуються на досвіді розвитку бібліотек зарубіжних країн та нових змінах, що відбулися в невеликому сегменті українських книгозбірень. І тут, які б баталії не розгортались, напрошується відповідний висновок щодо питання чи сучасного алгоритму призначення бібліотеки, що все-таки вона є феноменом і невід'ємною складовою розвитку культурно-цивілізаційного суспільства. Окрім того, враховуючи те, що сучасний світ у своєму розвитку дуже потребує відстоювання позицій гуманістичного підходу, ще раз стверджується затребуваність таких інституцій, як бібліотека, адже її незмінне призначення (і бібліотечної професії також) – це сприяння розвитку (саморозвитку) людини. Тож і майбутні бібліотеки, що розвивається в царині забезпечення комунікативно-просвітницької, комунікативно-освітньої, комунікативно-інформаційної, соціалізаційної і об'єднуючої функцій як для окремої людини, так і територіальної громади.

Бібліотеки чітко усвідомлюють необхідність бути видимими, затребуваними установами зі своєю філософією та концепцією розвитку, особливо в умовах реформ та змін, що відбуваються в країні та суспільстві. Тож не випадково 1 грудня 2015 року у читальній залі ВОУНБ ім. К.А. Тімірязєва на професійному семінарі зібралися директори та методисти централізованих бібліотечних систем, центральних районних (міських) бібліотек. На зустрічі бібліотечна спільнота регіону з великою зацікавленістю прослухала виступ Андрія Кавунця, директора Ресурсно-інформаційного центру розвитку громад «Громади Вінниччини», щодо процесів децентралізації влади у Вінницькій області та об'єднання громад й місця бібліотек у новостворених громадах. А також інформацію Городинського С.С., начальника управління культури і мистецтв облдержадміністрації, про результати виконання рішення колегії від 20 жовтня 2015 року. Директор Вінницької ОУНБ ім. К.А. Тімірязєва Морозова Н.І. у своєму виступі «Трансформація основних напрямів діяльності публічних бібліотек Вінниччини: орієнтація на територіальну громаду та розвиток» наголосила на ролі бібліотек, громадських організацій, у тому

числі ГО «АБВ» в інформаційно-просвітницькій діяльності жителів щодо об'єднання територіальних громад і запропонувала розробити Меморандум про співпрацю обласного управління культури і мистецтв, Ресурсно-інформаційного центру розвитку громад «Громади Вінниччини», ВОУНБ ім. К.А. Тімірязєва, ГО «АБВ» щодо координації роботи, проведення консультативних вебінарів з питань децентралізації влади та об'єднання громад і проблем збереження мережі закладів культури.

Програму заходу продовжила зустріч з Афоніним О.В., президентом Української асоціації видавців та книгорозповсюджувачів, та Саприкіним Г.А., директором Державної бібліотеки України для юнацтва.

Професійну розмову щодо «Електронної системи моніторингу базової мережі публічних бібліотек України», у якій взяли активну участь учасники семінару, модерувала Тетяна Марченко, завідувачка науково-методичного відділу ВОУНБ ім. К.А. Тімірязєва.

По завершенні семінару «Трансформація та організація бібліотечного обслуговування: пошук шляхів в умовах реформ» його учасники прийняли звернення до бібліотечної спільноти Вінниччини щодо подальших дій в умовах реформ.

Магістральним напрямком збереження і розвитку публічних бібліотек Вінниччини на найближче майбутнє в умовах реформ є вироблення і впровадження варіаційних мережевих бібліотечних систем. Тож для продовження пошуків шляхів вирішення даного завдання у 2016 році пройдуть щоквартальні зональні «круглі столи» на базі Козятинської, Тульчинської, Ямпільської ЦРБ та ВОУНБ ім. К.А. Тімірязєва на тему «Бібліотеки Вінниччини в реаліях сьогодення».

Україна в Європейському Союзі: переваги та недоліки

Європейський вибір нашої держави відкриває нові перспективи співробітництва з розвиненими країнами континенту, надає можливості економічного розвитку, зміцнення позицій України у світовій системі міжнародних відносин.

Для того, щоб дізнатися, як ставиться молодь до питання майбутнього вступу України до ЄС, Державною бібліотекою України для юнацтва проведено анкетування серед молодих користувачів бібліотек України. На обласному рівні у Всеукраїнському анкетуванні молоді «Україна в Європейському Союзі: переваги та недоліки» взяли участь бібліотеки Літинського, Шаргородського, Жмеринського, Чернівецького, Могилів-Подільського, Бершадського, Іллінецького, Оратівського, Липовецького, Гайсинського, Крижопільського, Тульчинського, Козятинського районів та обласної бібліотеки для юнацтва. Всього було опитано 717 респондентів.

Підсумовуючи дані, було зроблено висновок, що учасники анкетування розуміють, що процес вступу України до ЄС є багатоетапним та довготривалим. За вступ до ЄС висловилися 45 % опитуваних, а 55 % вважають, що спочатку потрібно розібратися з проблемами в країні, що в подальшому не виключає їх позитивної відповіді. Про те, що при вступі України до Євросоюзу в країні зміниться життя на краще переконані 80 % опитуваних, 20 % вважають, що буде гірше. Майбутнє Європи – за молоддю, яка пов'язує його з безвізовим режимом з країнами європейської спільноти та можливістю вільно там навчатися і працювати. Українці мало подорожують і працюють в європейських країнах. Тільки 19 % опитуваних мають такий досвід, але всім їм сподобалося в країнах Європи.

Не всі молоді люди добре орієнтуються в питанні вступу України до ЄС. Саме тому потрібно розгорнути в країні більш широку інформаційну кампанію з питань європейської інтеграції, а бібліотекам області продовжити створення «куточків ЄС», організацію книжкових виставок, тематичних полиць, де зберігатимуться інформаційні матеріали про ЄС, та забезпечити їх популяризацію. Успіх інформаційної кампанії неможливий без активної роботи із засобами масової інформації. Участь українських мас-медіа у політичному, соціально-економічному, культурному житті держави сприятиме неупередженому висвітленню різних аспектів діяльності ЄС та перспектив євроінтеграції України.

Галина Качуринська,

провідний методист

Вінницької обласної бібліотеки для юнацтва

АНОНС

Стартує Конференція-2016

25-27 жовтня 2016 року в приміщенні Вінницької ОУНБ ім. К.А. Тімірязєва (м. Вінниця, вул. Соборна, 73) відбудеться V Міжнародна науково-практична конференція «Усноісторичні дослідження: сучасні тенденції, напрямки та перспективи».

Для обговорення пропонується така тематика:

- Історичний гранд-нарратив М.С. Грушевського у сприйнятті сучасного українця: пам'ять, міфи, реалії та прагнення;

- Радянська повсякденність другої половини ХХ століття;

- Україна незалежна: сподівання, здобутки, проблеми (до 25-річчя проголошення незалежності України);

- Революція гідності: свідчення учасників та очевидців подій;

- Військовий синдром: війна очима дитини (II Світова війна, АТО).

Програма Конференції включатиме пленарне, виїзне та секційні засідання. Під час роботи зібрання будуть організовані презентації видань, книжкові виставки, демонструватимуться фільми, відео- та фонозаписи із свідченнями очевидців сучасних та історичних подій.

Організатори: управління культури і мистецтв Вінницької облдержадміністрації, Вінницька ОУНБ ім. К.А. Тімірязєва, кафедра філософії, соціально-політичних дисциплін та етнології Інституту історії, етнології і права ВДПУ ім. Михайла Коцюбинського, Державний архів Вінницької області, КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти», Вінницька обласна організація НСПУ, обласна красназнавча організація «Поділля», ГО «Асоціація бібліотек Вінниччини».

Інформаційний лист про форум вміщений на веб-сайті бібліотеки <http://www.library.vn.ua/>

Запрошуємо взяти участь у Конференції!

Оргкомітет

2016 рік – рік Мавпи

За східним календарем Вогняна Червона Мавпа є символом Нового 2016 року. Вона змінить Зелену Дерев'яну Козу 8 лютого 2016 р. і пануватиме до 27 січня 2017 р. Мавпа – розумна тварина, повна життєвих сил, яка без особливих зусиль здатна завойовувати повагу людей, любить будинок, сім'ю, тепло домашнього вогнища. Вона завжди повинна бути в курсі всіх новин і подій, має багату уяву, різнобічні інтереси. А ще Мавпа дуже непередбачувана, адже може бути як доброю і веселою, так і агресивною та злою. У Вогняній Червоній Мавпи потрібно навчитись бути спритними, гнучкими, толерантними, а ще – розслабитися, відволікатися від сірих буднів, розважатися, відпочивати, жити з вигадкою і зі смаком.

Як організувати свято, щоб Вогняна Червона Мавпа принесла удачу та достаток у дім?

Прикрашаємо будинок до зустрічі Нового року. Враховуючи те, що Мавпа – рухлива, життєрадісна й енергійна істота, будинок необхідно оздобити прикрасами яскравих і різнобарвних кольорів. Перевагу потрібно надати всім відтінкам червоного. Краще не використовувати чорні і сірі тони – це може засмутити і навіть розсердити Вогняну Мавпу. Обов'язково недалеко від входу потрібно поставити фігурку господині року – Мавпи. Гірлянди можна повісити так, щоб вони були схожими на ліани. Стихією 2016 року є вогонь, тож на святі неодмінно повинні бути декоративні свічки, ліхтарики і вогники.

Не завадить також ваза з екзотичними фруктами: бананами, апельсинами, ананасами, кокосами. Всі ці ласощі припадуть до душі Мавпі, і вона відчує себе як вдома. Чарівним елементом свята завжди є ялинка. У цьому році вона повинна бути особливо яскравою, блискучою, щоб сподобатися символу 2016 року. Солодкоїжка-Мавпа зрадіє цукеркам і мандаринам, розвішаним по гілках. Астрологи стверджують, що обов'язково потрібно повісити на ялинку паперові купюри, перев'язані червоними стрічками, адже це порадує господиню року.

У чому зустрічати Новий 2016 рік? Для Мавпи зовнішній вигляд дуже важливий, але догодити їй не так-то просто. Вона любить яскравий одяг, велику кількість прикрас та аксесуарів. Але в своїх нарядах доведеться поєднувати бездоганний стиль і екстравагантність. Кольорова гама, зрозуміло, має відображати всі відтінки червоного та золотистого.

Ще однією родзинкою образу має стати зачіска, і чим незвичнішою вона буде, тим краще.

Святковий Новорічний стіл. Новорічна ніч – чудовий привід експериментувати і спробувати щось новеньке. Їжа на столі повинна бути натуральна і корисна. Готуйте тільки легкі страви, адже Мавпочка не дуже шанує жирну і важку їжу. Тому на новорічному столі мають переважати салати, солодощі та екзотичні смаколики. Щоб страви виглядали святковому, потрібно додати болгарський перець, огірки, салатні листя, горошок, баклажани, цитрусові, томати, полуницю.

Бажаємо Всім, повеселитися, погуляти і з посмішкою зустріти рік Вогняної Червоної Мавпи.

Салат «Мавпа»

Інгредієнти: круто зварені курячі яйця – 3 шт.; відварений або запечений буряк – 3 шт.; ріпчаста цибуля – 1 шт.; майонез (можна замінити на сметану), сіль та перець за смаком; редиска, болгарський перець, маслини – для оформлення.

Спосіб приготування: Відварений або запечений в духовці буряк почистити і крупно натерти. Яйця очистити і нарізати дрібними кубиками. Яблуко нарізати на маленькі шматочки, не очищаючи його від шкірки. Подрібнити цибулю. Змішати буряк з яйцем, залишити трохи для оформлення. В решту додати яблуко і цибулю, приправити цибулею і заправити майонезом.

Викладіть з салату круг, покрийте поверхню тертим буряком, зробіть мавпі мордочку з яєчного білка і жовтка, очі і ніс – з маслин, рот – з болгарського перцю, вуха – з редиски.

Новорічний торт «Ялинка»

Інгредієнти: яйця курячі – 2 шт.; масло вершкове – 100 г; цукор – склянка; борошно – склянка; йогурт домашній – 250 мл; сир – 300 г; волоські горіхи – 10 шт.; цедра лимона – чайна ложка; ківі – 4 шт.; мандарин – 1 шт.; ягоди – для оформлення; розпушувач тіста – упаковка.

Спосіб приготування: Готуємо тісто. У миску розбиваємо 2 яйця і насипаємо півсклянки цукру. Все перемішуємо. Далі додаємо м'яке вершкове масло. Кладемо 100 г йогурту, борошно і розпушувач для тіста. Все перемішуємо за допомогою блендера. Йогурт можна замінити жирною сметаною. Волоські горіхи чистимо, дробимо на шматочки і додаємо в тісто. Далі знімаємо цедру з лимона. Цедру кладемо в миску і перемішуємо тісто. Ділимо на 3 частини, порції тіста по черзі викладаємо у форму, розподіляємо рівномірним шаром і випікаємо коржі. Корж печеться при температурі 180 градусів 10-12 хвилин. З паперу вирізаємо макет ялинки, зверху кладемо його на готовий корж і вирізаємо. Готуємо сирний крем. В піалу кладемо сир, 200 г домашнього йогурту і насипаємо півсклянки цукру. Крем перемішуємо за допомогою блендера. Корж змащуємо кремом, робимо декілька шарів. Ківі чистимо і нарізаємо півкільцями. Викладаємо шматочки ківі на торт, починаючи знизу. Далі трохи крему кладемо зверху на ківі. Мандарин чистимо, поділяємо на часточки і нарізаємо на шматочки, з яких викладаємо гірлянди на ялинці. Вишню і калину розморожуємо і прикрашаємо ялинку ягодами.

За матеріалами мережі Інтернет

